

Ljubljana, 19. 9. 2016
Zap. št. 63/2016

Ministrstvo za kulturo RS
Maistrova 10
1000 Ljubljana

Zadeva: **Pripomba DAL na osnutek arhitekturne politike Arhitektura za ljudi**

Spoštovani!

Podpiramo osnutek arhitekturne politike Arhitektura za ljudi, ki ste jo pripravili s skupino strokovnjakov na MK. Pošiljam predlog dopolnitve – v rubriki »pametni razvoj« v poglavju »pobude«, na 27. strani osnutka predlagamo dodatno 7. točko, ki naj se glasi:

»V prostorsko zakonodajo je potrebno vgraditi obvezo po izvedbi javnega projektne (arhitekturnega ali urbanističnega) natečaja za vse primere, kjer se z gradbenim posegom vpliva na javni prostor (funkcionalno ali likovno) in kjer je investicijska vrednost posega večja od 1.500.000 EUR. Javni natečaj je obvezen za primere, ki bistveno posegajo v javni prostor ali ki bistveno vplivajo na izgled naselja ali krajine, ne glede na to, ali je investitor javni ali zasebni.

Kriterije za bistven poseg določi pristojni minister v posebnem pravilniku, v sodelovanju s stroko.«

Utemeljitev:

ZJN-3 je sicer ponovno uvedel obvezo izvedbe javnega natečaja v določenih primerih, vendar pa obveza ne velja za zasebne investitorje, čeprav pogosto ravno njihovi posegi pomembno vplivajo na izgled naselij ali krajine. Ker je sedaj za takšne posege natečaj obveza le, če tako zahteva prostorski akt, menimo, da je ta varovalka za ščitenje javnega interesa prešibka. Mnogo občin kadrovsko ni sposobnih zagotoviti kvalitetne izvedbene akte, v precej občinah pa zaznavamo prilagajanje prostorskih dokumentov željam konkretnih investitorjev, ne glede na posledice v prostoru. Takšna praksa je seveda izredno škodljiva, saj je škoda nepovratna in prizadene tudi prihodnje uporabnike prostora.

Ker prostor kot trajna dobrina ne bi smel biti talec trenutnih občinskih oblasti, predlagamo, da se ga v občutljivih primerih zaščiti z zakonskimi določili. Trenutno je prostor na tak način zaščiten le parcialno sektorsko (npr. spomeniško varstvo ščiti le posamezne, zelo stare objekte), kar pa seveda ni dovolj.

Lep pozdrav,
Društvo arhitektov Ljubljana, IO

V vednost
Miha Dešman